

Åläningars alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor

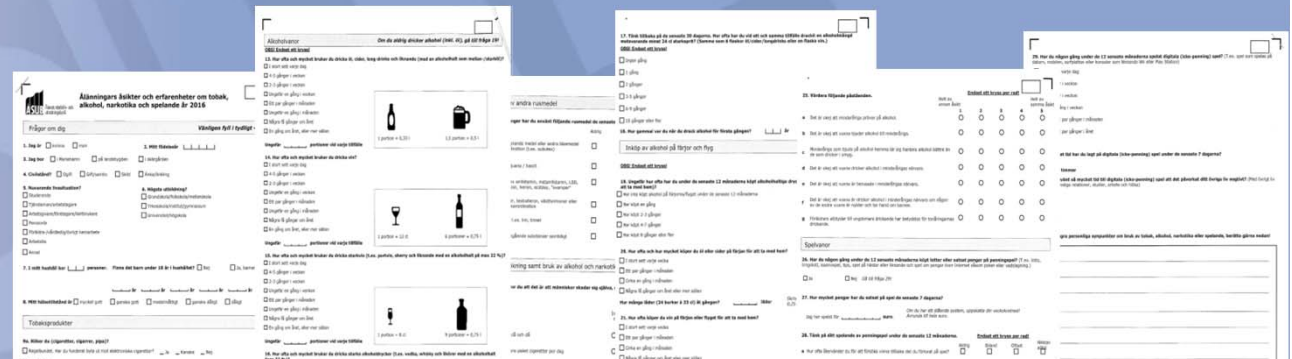
2016

statistik
analyser
forskning
utredningar
www.asub.ax

24.11.2016

Allmänt om utredningen

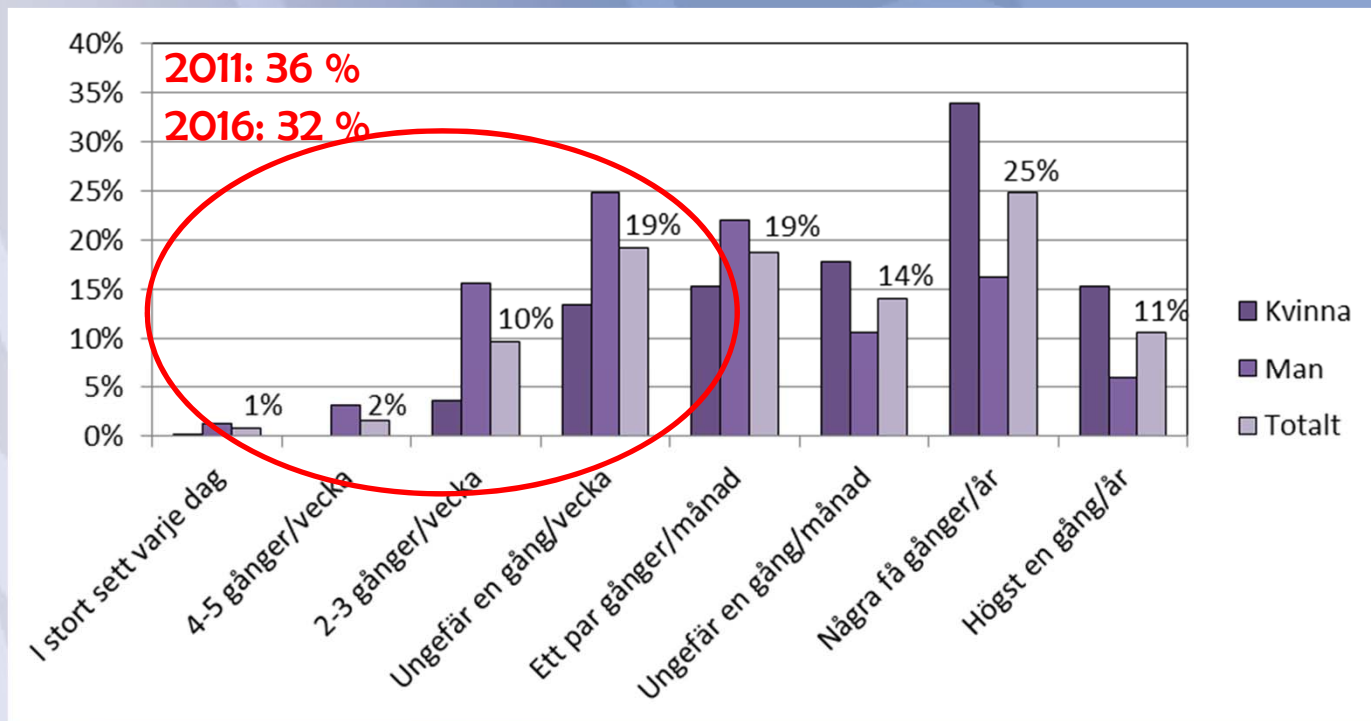
- Enkätundersökning om ålänningars ANDTS-vanor (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spelande) våren 2016
- Uppföljning av tidigare utredningar (2001, 2005, 2011)
- 614 svarande, 18-79 år (svarsprocent: 58 %)
- Dessutom material från
 - *Hälsa i skolan 2015 (Institutet för hälsa och välfärd, THL)*
 - 464 svarande, Ålands gymnasium åk 1 och 2
 - *Hälsa och livskvalitet hos äldre på Åland. (Högskolan på Åland, HÅ)*
 - 3 490 svarande, 65 år och äldre

Alkoholkonsumtion

Hur ofta och hur mycket dricker du öl, cider och liknande drycker?

- 1-2 gånger/månad
- cirka 2 alkoholportioner vid samma tillfälle

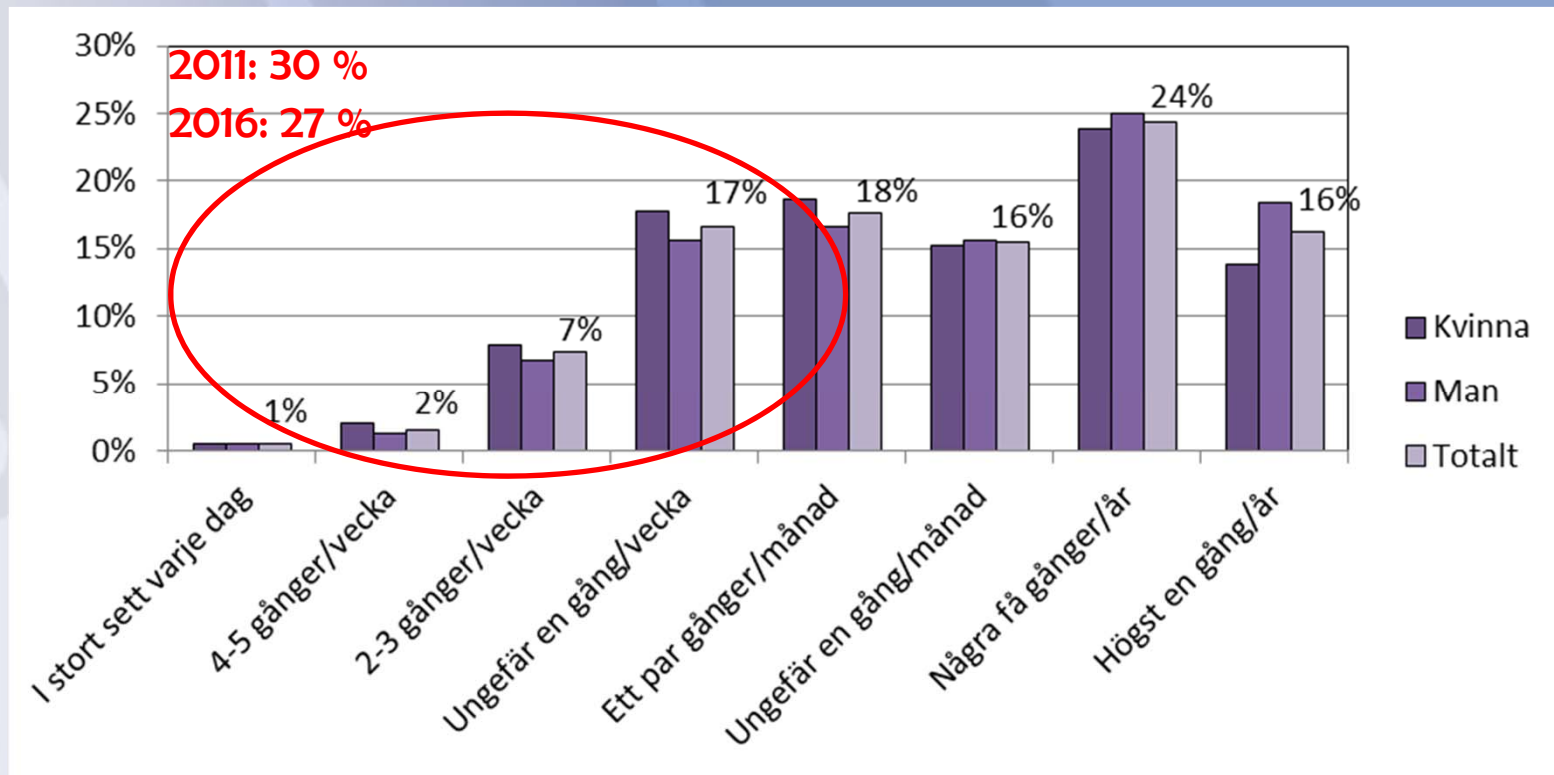

Källa: ÅSUB

Alkoholkonsumtion

Hur ofta och hur mycket dricker du vin?

- 1-2 gånger/månad
- cirka 2 alkoholportioner vid samma tillfälle

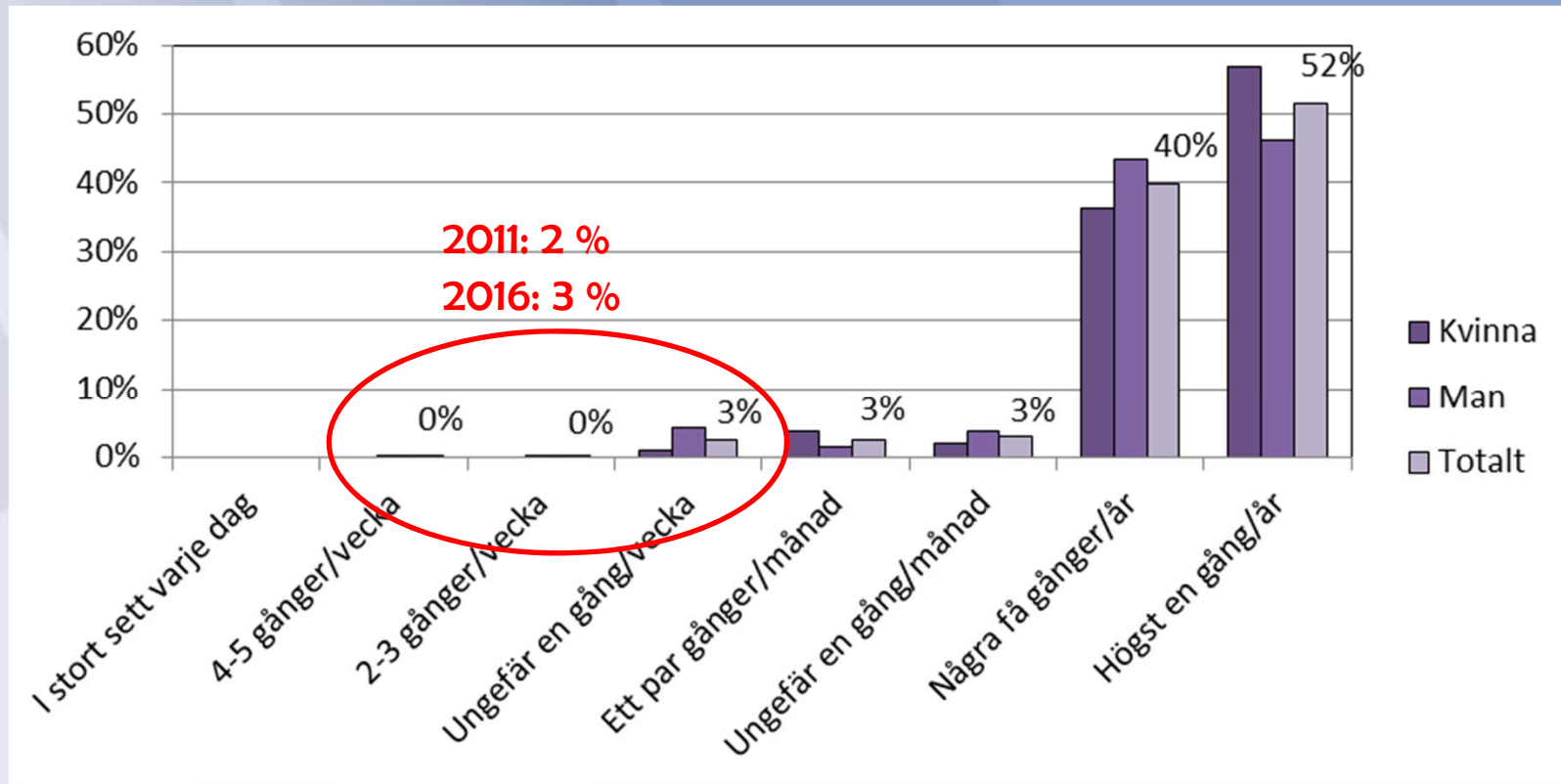

Källa: ÅSUB

Alkoholkonsumtion

Hur ofta dricker du starkvin?

- några gånger/år
- 1-2 alkoholportioner vid samma tillfälle

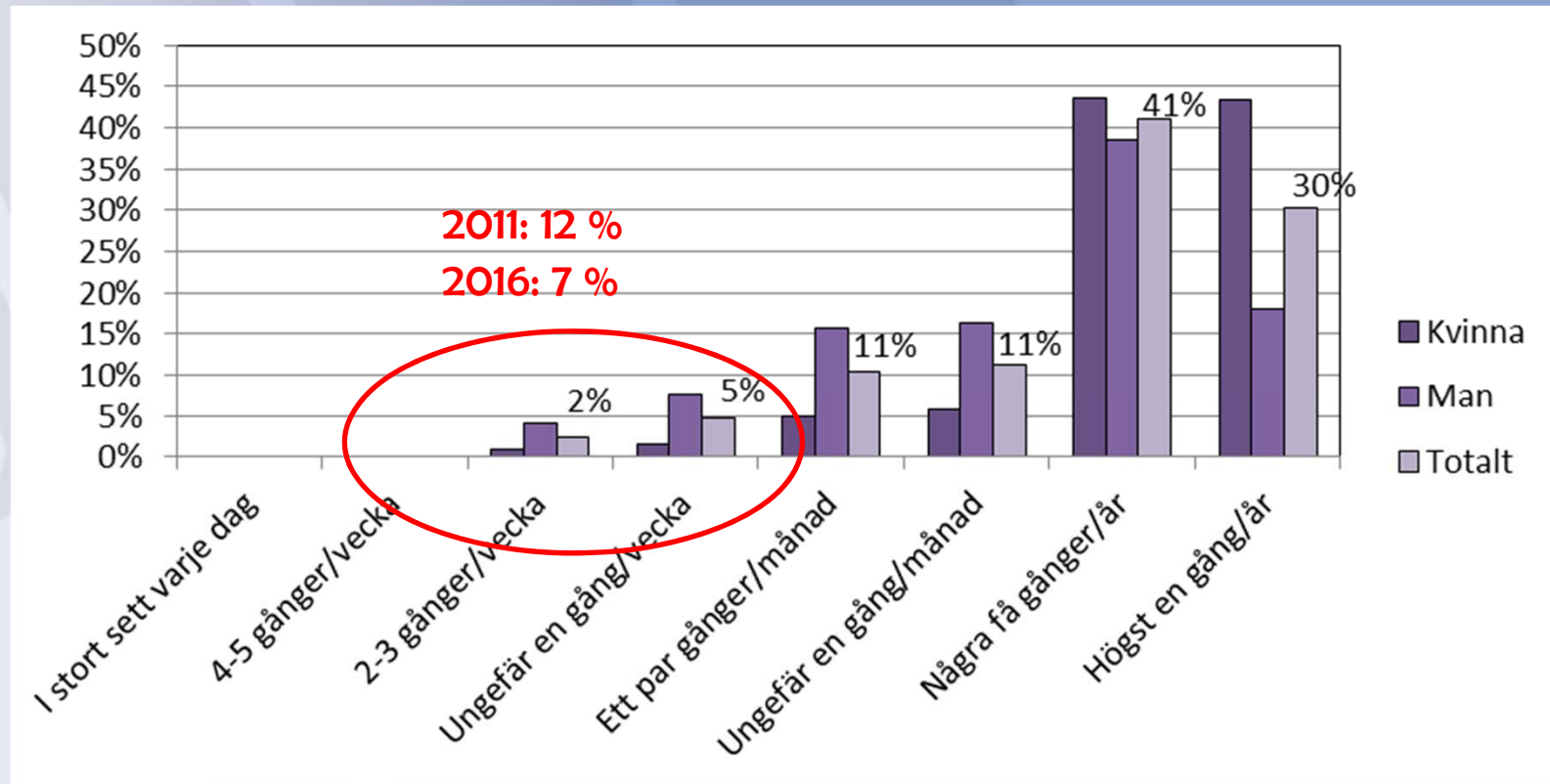

Källa: ÅSUB

Alkoholkonsumtion

Hur ofta dricker du starka alkoholdrycker?

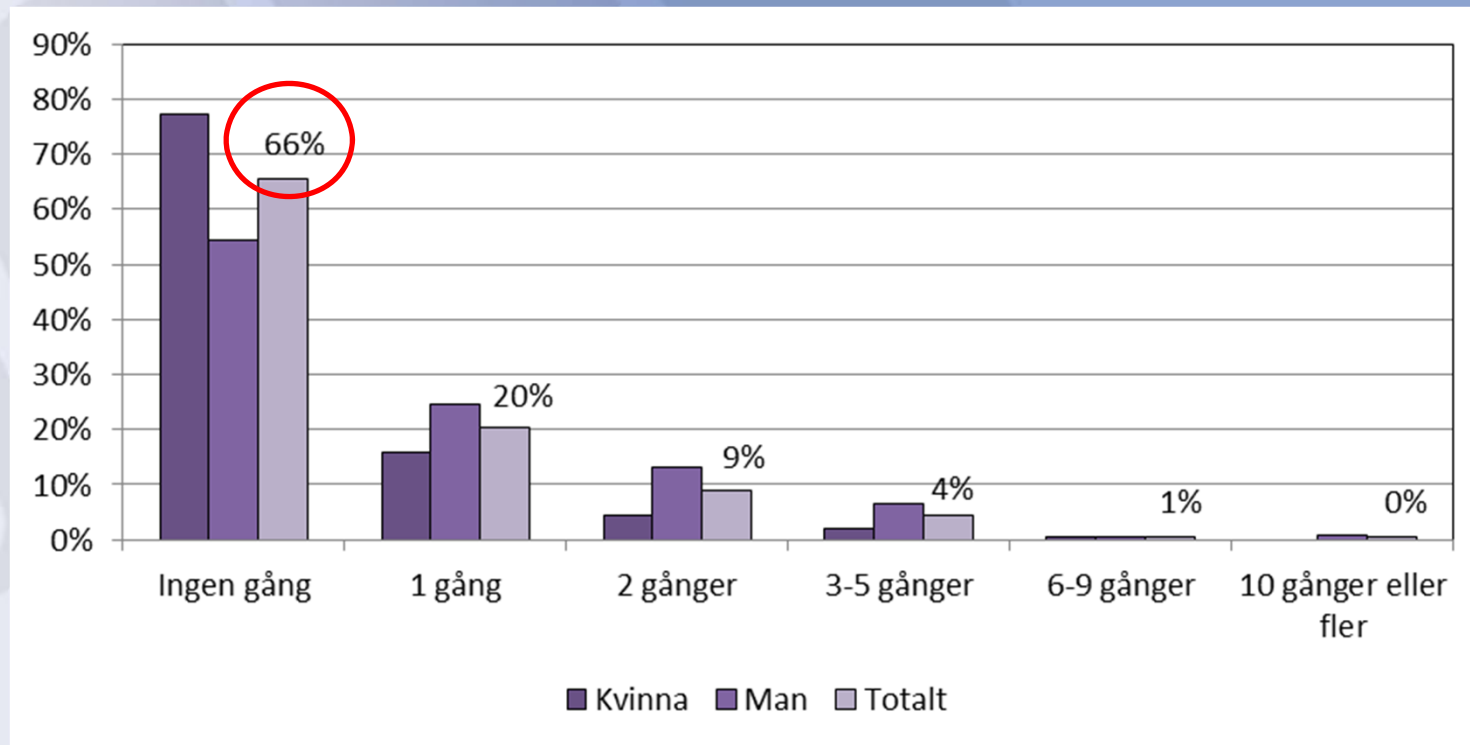
- några gånger/år
- 1-2 alkoholportioner vid samma tillfälle

Källa: ÅSUB

Högtkonsumtion av alkohol minskar

Högtkonsumtion av alkohol (6 alkoholportioner) vid ett och samma tillfälle under de senaste 30 dagarna

Källa: ÅSUB

Minskande totalkonsumtion (100 procentig alkohol)

- Alkoholförsäljning på Åland

6,5 liter per invånare (15 år och äldre)

2011: 7,1 liter

- Den beräknade totalkonsumtionen (inklusive bl.a. resandeförsel)

7,1 - 7,8 liter per invånare (15 år och äldre)

2011: 7,4 - 8,0 liter

Narkotikabruk

Narkotika och dopingpreparat fördelades på följande grupper:

- **Läkemedel:** sömnmedel, lugnande medel eller andra läkemedel utan läkarordination (t.ex. subutex)
- **Cannabis:** cannabis, marijuana, hasch
- **Andra droger:** t.ex. amfetamin, metamfetamin, LSD, GHB, crack, kokain, heroin, ecstasy, "svampar"
- **Steroider:** anabola steroider, testosteron, tillväxthormoner eller liknande utan läkarordination
- **Andra preparat:** t.ex. lim, thinner
- **Blandanvändning:** minst två av föregående substanser samtidigt

Ökat narkotikabruk

Andelen (%) svarande som har använt olagliga rusmedel minst en gång under de senaste fem åren

		2011	2016
Läkemedel	Alla svarande	4,5	4,7
Cannabis	Alla svarande	2,4	4,3
Andra droger	Alla svarande	0,5	1,7

Källa: ÅSUB

- Anabola steroider etc. 0,0 %
- Andra preparat (t.ex. lim, thinner) 0,2 %
- Blandanvändning 0,6 %

Ökat narkotikabruk

Andelen (%) svarande som har använt olagliga rusmedel minst en gång under de senaste fem åren

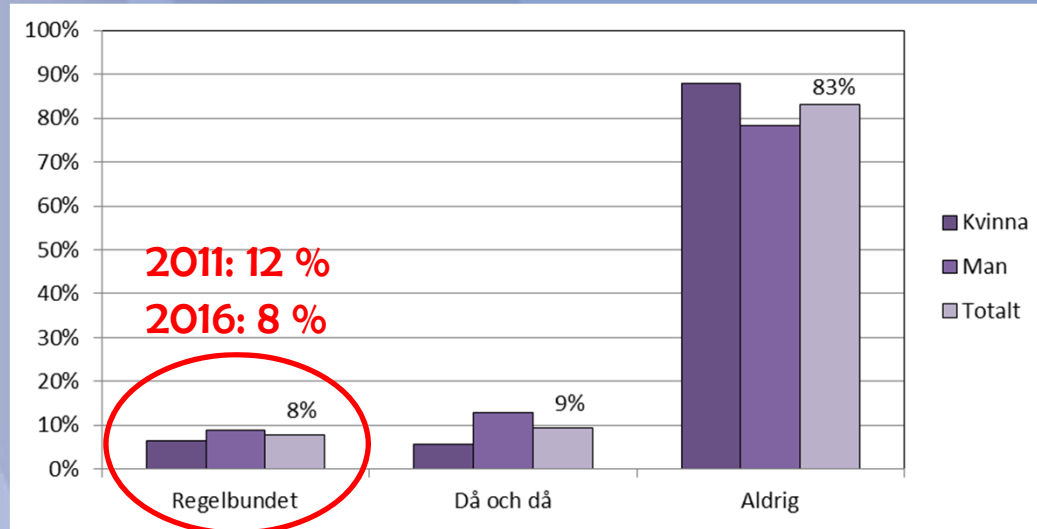
		2011	2016
Läkemedel	Alla svarande	4,5	4,7
	18-24 år	9,5	9,1
Cannabis	Alla svarande	2,4	4,3
	18-24 år	14,0	20,2
Andra droger	Alla svarande	0,5	1,7
	18-24 år	0,0	8,0

Källa: ÅSUB

- **OBS! 30,8 % av alla som använt cannabis hade gjort det 10 eller fler gånger (0,7 % år 2011)**

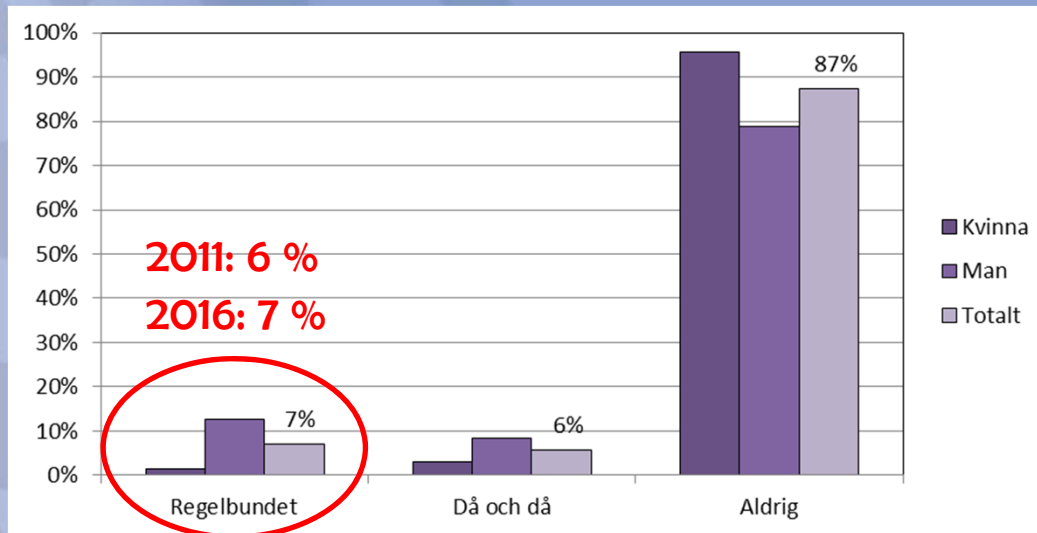
Tobak och snus

- Röker du? (%)

- Snusar du? (%)

Källa: ÅSUB

Källa: ÅSUB

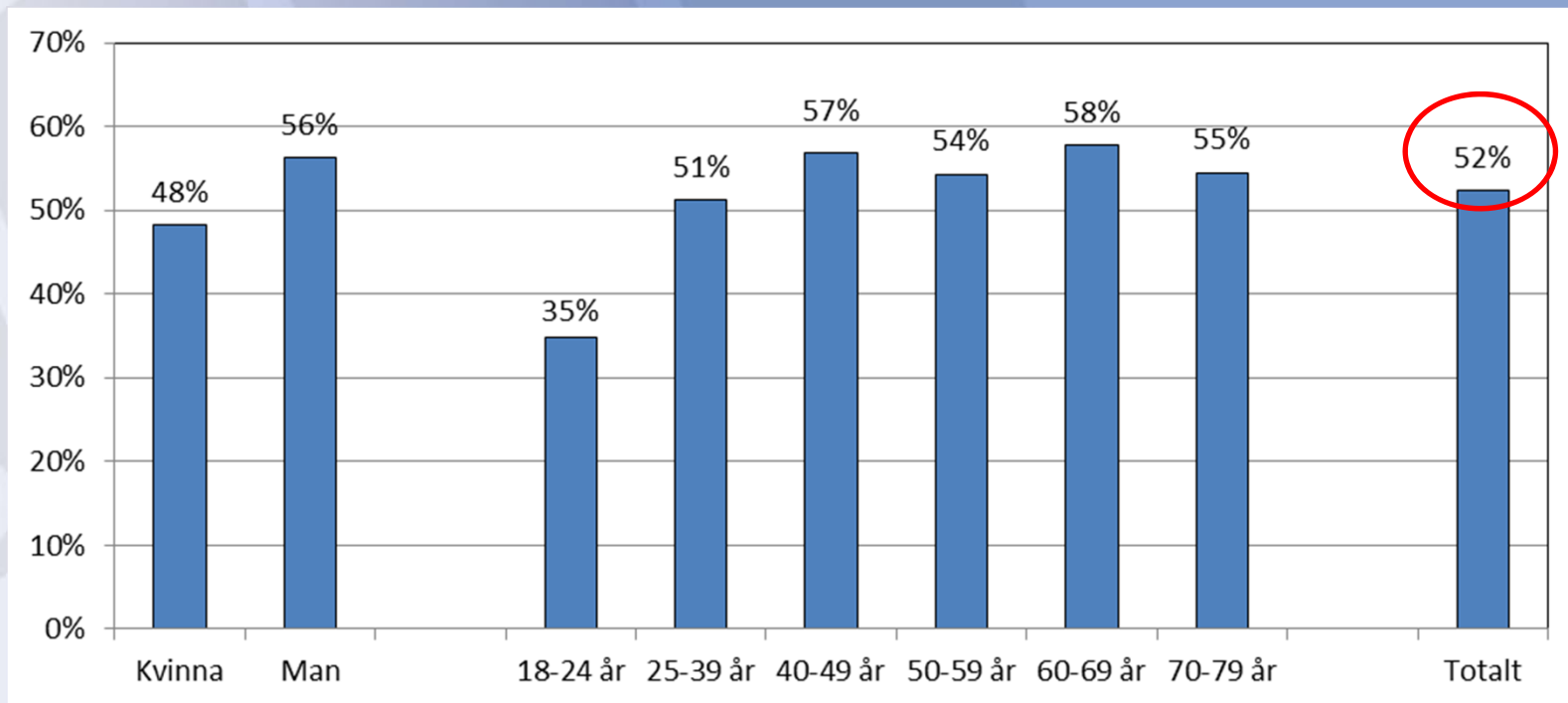
E-cigarett

- De flesta som röker regelbundet har funderat på att byta till elektroniska cigaretter (72,3 %)
- Få använder e-cigarett:
 - 0,3 % använder regelbundet
 - 1,6 % använder då och då

Penningspel

Andelen (%) svarande som under de senaste tolv månaderna spelat penningspel

Källa: ÅSUB

Penningspel

SOGS (South Oaks Gambling Screen) är ett validerat instrument som används i befolkningsstudier. Instrumentet innehåller tio frågor om hur penningspelandet påverkar de svarandes liv. Baserat på svaren kan eventuellt problemspelande urskiljas.

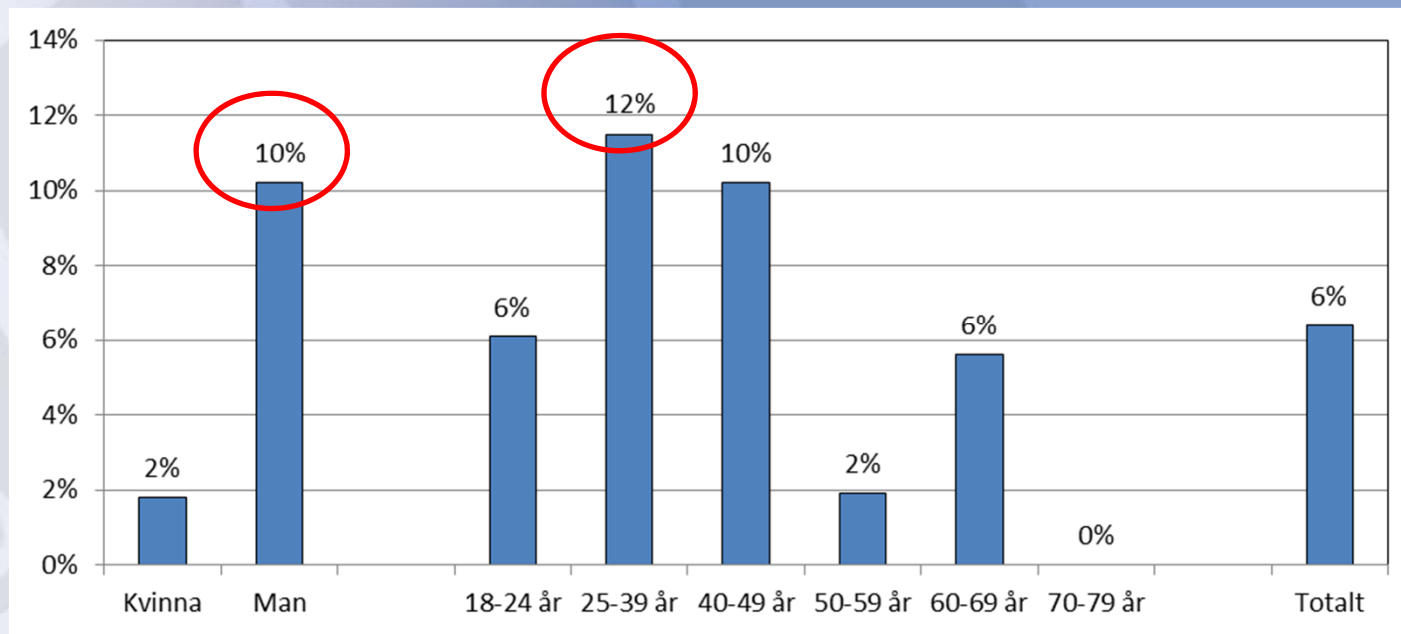
SOGS innehåller t.ex. följande frågor:

- Hur ofta återvänder du för att försöka vinna tillbaka det som du förlorat på spel?**
- Har du spelat för mer pengar än vad du egentligen hade tänkt dig?**
- Har du haft skuldkänslor på grund av dina spelvanor?**

svarsalternativen: aldrig / ibland / oftast / nästan alltid

Penningspel

Cirka 6 % av de svarande har problematiska spelvanor.

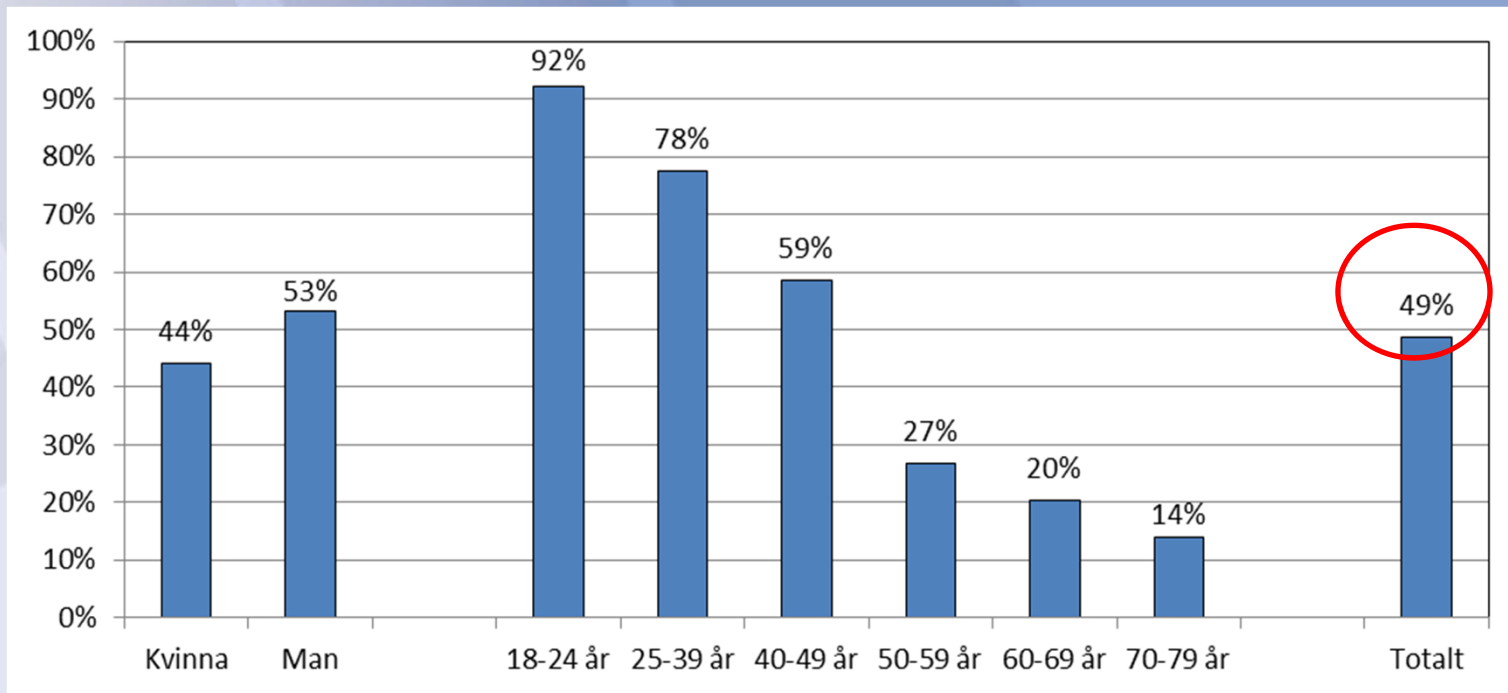

Källa: ÅSUB

De flesta problemspelare finns bland män och i åldersgrupp 25-39 år.

Digitala (icke-penning)spel

Andelen (%) svarande som under de senaste tolv månaderna spelat digitala spel

Källa: ÅSUB

Digitala (icke-penning)spel

- Yngre svarande spelar oftare än äldre svarande.
- De unga vuxna (18-24 år) som hade spelat digitala spel under de senaste sju dagarna hade i genomsnitt använt 13 timmar till spelande.
- Medeltal för alla svarande som spelat digitala spel under de senaste sju dagarna var 8 timmar.
- I svenska studier har högkonsumtion definierats som 21 eller flera timmar per vecka.

Attityder till ANDTS

Ålänningarnas attityder till alkoholbruket bland minderåriga eller i minderårigas närvaro har blivit något strängare sedan 2011. Däremot har attityderna till cannabisbruket blivit mer liberala.

Kvinnornas och de äldres attityder var mer återhållsamma än männens och de yngre svarandes:

***”Anser att människor idag har för
”lätt” syn på allt vad missbruk heter.”
– Kvinna, 29 år***

***”Det finns oerhört många myter om allt detta, det skulle
vara bra med diskussioner kring de här ämnena så att
tabun försvinner. Då tror jag mycket av ”mystiken” som
lockar många skulle försvinna. Att röka marijuana någon
gång per år gör dig inte till en knarkare, att dricka sex öl på
en fredag gör dig inte heller till en alkoholist.” – Man, 29 år***

ANDTS-vanor bland ungdomar (THL: Hälsa i skolan)

		2011	2015
Alkohol	Är nykter	16,5 %	26,0 %
	Ordentligt berusad minst en gång i månaden	31,5 %	31,5 %
Narkotika	Har minst en gång använt olagliga droger	8,0 %	17,0 %
Tobak	Röker dagligen	17,5 %	19,5 %
Snus	Använder dagligen snus	7,0 %	3,0 %

Källa: THL

ANDTS-vanor bland de äldsta (HÅ: Hälsa och livskvalitet hos äldre 2015)

		65 år och äldre (HÅ)	18-79 år (ÅSUB)
Alkohol	Dricker alkohol varje vecka	21 %	41 %
Tobak	Har rökt dagligen	53 %	
	Röker fortfarande dagligen/regelbundet	13 %	8 %
Spelande	Har spelat penningspel under de senaste 12 månaderna	35 %	52 %

Källa: HÅ/HÄMKÅ15, ÅSUB

Tack!

www.asub.ax

